

אבל כשהאם היא שפחה והאב הוא ממזר, שאין הולד מתייחס אחרי האב, ואם כן למה יהיה ממזר כאביו! (9)

משום דאמר קרא גבי ממזר:

ורבי אליעזר אמר לך: מכל מקום יש לך ללמוד שגם כשאינו מתייחס אחר אביו, הלך אחריו לפוסלו, שהרי לאו אף על גב דכתב רחמנא "למשפחותם לבית אבותם" דמזה משמע ש"משפחת אם אינה קרויה משפחה", מכל מקום אתא "לו" אפקיה [חידוש הכתוב "לו" והוציא אותו מעיקר דינו]! ? שאם יש פסול באמו, הרי הוא נפסל ואף שאביו אינו פסול.

הכא גבי שפחה נמי, אף על גב דכתיב: "האשה וילדיה תהיה לאדוניה" שמזה יש לנו ללמוד שאין הולד מתייחס אחריו, מכל מקום יש לנו לומר דאתא "לו" אפקיה, שאם יש פסול באב נלך אחריו, ואף שבעלמא אינו מתייחס אחריו.⁽¹⁰⁾

ורבנן אמרי לך: כל וולד במעי שפחה כנענית, כולד במעי בהמה דמי, כלומר: הני מילי דשייך לומר שיפסול האב את בנו ואף שבעלמא אינו מתייחס אחריו, אלא במקום שיש איזה קשר בין האב לבנו ואף שאין לו יחוס כבן ואב, אבל וולד הבא מן השפחה כאילו בא מן הבהמה, שאין לאב יחס וקשר

שאינו הולד מתייחס אחרי האב, ואם כן למה יהיה ממזר כאביו! (9)

גם דור עשירי לא יבוא לו בקהל ה", ולכך ייתרה התורה תיבת "לו", כדי ללמד: הלך אחר פסולו, שאף אם רק האב או האם הם ממזרים הרי הולד ממזר, וכיון שהאב ממזר הוא, אף הוא ממזר, ומפרש לה ואזיל.

ורבנן החולקים על רבי אליעזר אמרי לך:

ההוא קרא בישראל שנשא ממזרת הוא עוסק, וללמדנו שאמו פוסלתו אף שאביו אינו ממזר, והוצרך הכתוב ללמדנו כן, ומשום דפלקא דעתך אמינא אם לא הפסוק:

הרי "למשפחותם לבית אבותם" כתיב, וכשם שלענין יחוס השבטים, כשאביו משבט אחד ואמו משבט שני, הולד הולך אחר האב, כך לענין ממזרות הולד הולך רק אחר האב, ואם הוא כשר גם בנו כשר, ולכך אתא "לו" אפקיה, והוצרך הכתוב לומר "לו" כדי להוציא מדין "למשפחותם לבית אבותם", ואפילו כשהאם פסולה והאב כשר הרי הוא פסול.

9. שני פסוקים יש, שהבא על השפחה אינו מתייחס אחריו:

האחד: "האשה וילדיה תהיה לאדוניה", ופסוק זה נוקטת כאן הגמרא בהמשך הסוגיא, וכן ביבמות כב א מבואר פסוק זה, וכן מבואר המקור מפסוק זה לפי שיטת התוספות, בביאור הסוגיא בדף סח תחילת עמוד ב, וכפי שהובא

שם בהערות.

השני: "כי תהיין וילדו לו", וכמבואר לעיל סח ב בסוף העמוד.

10. ענין זה יש לפרשו בשני אופנים: האחד: כשהאב פסול חידשה התורה יחס כדי לפוסלו.